

přečin. Bylo proto podle § 290 odst. 1 tr. ř. (posl. odst. § 51 tr. ř.) rozsudek v dotčených výrocích zrušiti jako zmatečný.

Čís. 3602.

Při zločinu vydírání podle § 98 a), b) tr. zák. jest směrodatným cíl, který pachatel sleduje trestným jednáním, jeho úsilí buď skutečným násilím nebo vyhrůžkou působiti na vůli napadeného (ohroženého) a dáti jí určitý směr.

Relativní nemožnost, dosíci v konkrétním případě chtěného výsledku nezbavuje ještě jednání zákonných znaků trestnosti.

Trestnost činu jest posuzovati s hlediska pachatele, čeho chtěl dosáhnouti svým jednáním.

Kleknutí na koho a tak částečné zbavení jeho volnosti pohybu ve spojení s vyhrožováním dalšími násilnostmi přesahuje pojem zlého nakládání ve smyslu přest. útisku podle § 1 zák. čís. 309/1921.

Jde o pohnutku nízkou a nečestnou, jednal-li pachatel ze surovosti.

(Rozh. ze dne 27. září 1929, Zm II 15/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 11. prosince 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí vydíráním podle § 98 písm. a), b) tr. zák., a nevyhověl v neveřejném zasedání odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva volebního, mimo jiné z těchto

důvodů :

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 9 písm. a), 10 a 11 tr. ř., není však odůvodněna. Vytýká rozsudku, že nepřihlíží k výpovědi svědka Josefa Š-e, který potvrdil, že neučinil na obžalovaného udání ohledně krádeže stavebních kamenů, a že vůbec nezjišťuje, zda u lesního úřadu bylo nějaké udání učiněno Š-em na stěžovatele. Leč skutečnost ta nemá rozhodného významu pro právní posouzení případu. Při zločinu vydírání podle § 98 a), b) tr. zák. jest směrodatným cíl, který pachatel sleduje trestným jednáním, jeho úsilí buď skutečným násilím nebo vyhrůžkou působiti na vůli napadeného (ohroženého) a dáti jí určitý směr. Relativní nemožnost, dosíci v konkrétním případě chtěného výsledku, nezbavuje ještě jednání zákonných znaků trestnosti. Předpis § 98 tr. zák. klade důraz na úmysl přinutiti k nějakému plnění, vynutiti je nebo nějaké dopuštění (opomenuti), »bez rozdílu měla-li vyhrůžka nějaký účinek čili nic«, a trestnost činu jest posuzovati vždy s hlediska pachatele, čeho chtěl dosáhnouti svým jednáním. V souzeném případě nemá podstatné důležitosti skutečnost, že napadený a ohrožený neučinil trestní oznámení na stěžovatele a že tudíž nemohl býti donucen násilím a vyhrůžkou je odvolati, pokud se týče, že odvolání trestního oznámení pro oficiosnost deliktu, jak míní zmateční stížnost, nemá významu. Rozhodným jest jen, že

pachatel předpokládal u Š-e možnost takového jednání a že jednak učiněným násilím, jednak nebezpečnou vyhrůžkou chtěl na něm takové jednání vynutiti. Že se obžalovaný skutečně domníval, že Š. je původcem udání, což jest jediné důležitou skutečností důkazní právě pro onen pachatelův úmysl vydírání, rozsudek zjišťuje způsobem stížností nenapadeným. Zmateční stížnost se mylně domnívá, že zjištěná činnost obžalovaného nepředstavuje skutečné násilí, jak jest míněno v § 98 a) tr. zák., ježto prý jest rozhodným, zda skutečně vynaložená fysická síla jest taková, by mohla způsobiti změnu vůle napadeného; přehlíží však, že povalení Š-e, kleknutí na něho a takto částečné zbavení jeho volnosti pohybu ve spojení s vyhrožováním dalšími násilnostmi přesahovalo pojem pouhého zlého nakládání, ježž předpokládá skutková podstata přestupku útisku podle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., popřípadě přestupku proti bezpečnosti cti. Zjištěný útok obžalovaného proti tělesné bezpečnosti napadeného a proti jeho volnosti jednání byl dostatečně důrazným, by mohl působiti na jeho vůli způsobem pachatelem zamýšleným. Pokud se týče pronesené výhrůžky, nerozhoduje její doslov, zda, jsouc rozebrána podle jednotlivých slov a přímého jich smyslu, jest proveditelná (»vytáhnu ti střeva krkem«), nýbrž rozhoduje, zda v celkovém svém smyslu má význam vyhrůžky ublížením na těle, ježž pachatel do slov vkládal a jak byla chápána i osobou ohroženou, pro niž byla určena. Že násilí obžalovaným Š-ovi učiněné jakož i vyhrůžka pronesená byly způsobilými působiti na změnu vůle napadeného, zjišťuje rozsudek, aniž stížnost zjištění to způsobem podle zákona jediné vhodným napadá. Postrádá-li posléze stížnost v rozsudku zjištění, že obžalovaný měl úmysl vynutiti na Š-ovi určité jednání a že jednal ve zlém úmyslu, přehlíží, že v rozsudku uvedená věta »chtěje tím podle výpovědi svědka Š-e způsobiti, by Š. vzal zpět oznámení o krádeži kamenů, obsahuje přesné zjištění úmyslu vynutiti určité jednání, a že dalším zjištěním neoprávněnosti na straně obžalovaného k takovému vynucení vyjadřuje se dokonce i vědomí obviněného, že vynucuje úkon, na který neměl práva.

Obžalovaný ohlásil a provedl též odvolání, protože nalézací soud, uznáv, že obžalovaný jednal z pohnutek nízkých a nečestných, vyslovil u něho ztrátu práva volebního. Odvolání nebylo shledáno důvodným. Nalézací soud v napadeném rozsudku usuzuje, že obžalovaný jednal ze surovosti, a právem klade tuto skutečnost na roveň pohnutce nízké a nečestné. Na správnosti tohoto úsudku nic nemění ani okolnost, že obžalovaný svým hrubým a násilným jednáním, prýšticím ze surovosti, zároveň sledoval nedovolený účel, by na osobě napadeného vynutil určité konání, odvolání domnělého trestního oznámení, třebas i stěžovatel tím chtěl od sebe odvrátiti nebezpečí trestního stíhání.

Čís. 3603.

Ústřední výbor nemocenské pokladny čs. státních drah není oprávněn k podání soukromé trestní obžaloby; jest třeba zastoupení státní železniční správou.

(Rozh. ze dne 1. října 1929, Zm II 214/28.)